

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

Desit fortasse quippiam./ De parabola grani sinapis, Sermo XCVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

I. Cor. 13. tantum scientes, quantum singulis scientiarum largitor indulgit? Sed dicis, hic occultum nil erat, nil erat ibi occultum, quando aliud videbatur in specie, aliud habebatur in flore: & quod hodie erat zizania, cras in triticum vertebatur: sic hodie habetur hæreticus, qui crastina sit fidelis, & qui ad præsens peccator cernitur, ad futurum iustus assistit. Hinc est etiam quod auctor utraque referebat ad messem, id est, usque ad iudicium diuinæ patientiæ suæ: & nostræ poenitentiae tempus, ut qui se de malo commutarit ad bonum, dominicum deputeretur in triticum cœlestibus horreis aggregandus, qui se de fide fecerit infidelem, gehennæ deputeretur incendio. Et quid plura? Si zizantis non Dei patientia subueniret: nec Matthæum de Publicano Euangelistam, nec Paulum de persecutore Apostolum Ecclesia possideret. Denique Ananias eradicare triticum tunc quærebat,

Act. 9. quando ad Saulum missus. De Paulo talia querebatur, Domine, quanta mala fecit sanctis tuis: hoc est, eradica zizania: quid ad lupum ovis? quid ad contumacem deuotus? quid ad persecutorem talis prædicator missus? Sed cum Ananias videret Saulum, Paulum Dominus tunc videbat: cum Ananias persecutorem diceret, tunc Dominus prædicatorem sciebat: & cum ille eum zizania iudicaret inferni, Christus eum vas electionis, triticum in cœlesti horreo iam ponebat. Vade, inquit, quia vas electionis est mihi.

Desit fortasse quippiam.

*De parabola grani sinapis,
Sermo XCVIII.*

A Vdistis hodie fratres, quemadmodum grano sinapis tota regni cœlestis cōparata est magnitudo.
Et

Et quid est quod potestatem tantam, sic parua, sic minima, imo minimorum minima similitudo concludit? Sic enim ait Dominus, *Cui simile est Regnum Dei? & cui simile estimabo illud?* Cum dicit, *Cui est simile*, quasi quærentis indicat & producit affectum. Et ille solus verbum, scientiæ fons, dicendi flumen, qui omnium corda rigat, sensus aperit, ingenium dilatat, in inuenienda similitudine nunc laborat? Sed quid inuenerit audiamus. *Simile est, inquit, regnum cælorum grano sinapis.* Quærens in cælo & in terra, nil inuenit nisi granum sinapis, in quo potentiam totam supernæ dominationis includat: & illud regnum singularitate potens, & æternitate felix, diuinitate fulgens, diffusum toto cælo, tota terra dilatatum, in granum sinapis coarctat & concludit angustias? *Simile est regnum cælorum grano sinapis.* Spes ista est credentium tota? Expectatio ista est fidelium summa? Ita est felicitas virginum longis continentiae laboribus comparata? Ita est gloria martyrum totius effusione sanguinis conquilita? Hoc est, quod nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit? Hoc est, quod ineffabili sacramento diligentibus Deum promittit Apostolus esse præparatum? Fratres, non fatile dominicis moueamur in dictis: nam si infirmum Dei fortius est hominibus, & stultum Dei sapientius est hominibus: hoc minimum Dei tota magnitudine mundi magnificentius inuenitur, si modo hoc granum sinapis nos sic nostris seminemus in mentibus, vt intelligentiæ magnam nobis in arborem crescat: & sensus altitudine tota leuetur ad cælum, ac totos scientiarum diffundatur in ramos: atque ita ora nostra feruentia viuido fructus sui sapore succendat, & ita igne seminis sui toto nobis ardeat, & flammetur in pectore: atque

Luc. 13.

I. Cor. 2.

I. Cor. 1.

nostræ ignorantia totum nobis auferat sua degustatione fastidium. *Simile est regnum cœlorum grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, & creuit, & factum est in arborem magnam, & volucres cœli requieuerunt in ramis eius.* Grani sinapis, sicut dicit, instar est regnum Dei, quod de supernis affertur verbo, suscipitur auditu, fide seritur, credulitate radicatur, spe crescit, confessione diffunditur, virtute tenditur, & dilatatur in ramos, ad quos vocat aues cœli, id est, spirituales sensus, atque in ipsis eas quæta suscipit mansione. Veniat hæreticus, veniat, quia redeuntibus Ecclesiæ semper patescit ingressus, veniat, audiat, & pietati dominicæ iam desinat oblatrare. Si cœlestis regni maiestas omnis ad grani sinapis similitudinem venit, quid quæritur, quòd Deus ad hominem, dominus serui descēdit in formam? Sic enim venit hæretice, vt tibi totum per fidem cresceret, cui iam totum defecerat per naturam. *Simile est regnum cœlorum grano sinapis.* Sed sinapis reuertamur ad granum: sic tota regni summa manet, & consistit in regno cœlorum. Christus est regnum cœlorum, qui velut granum sinapis in hortum virginæ corporis missus, orbe toto crucis in arborem creuit, ac tantum dedit fructus sui saporem, cum teritur passione, vt quicquid est vitale, suo saporaret & condiret attactu. Nam sicut in integritate grani sinapis virtus habetur occulta, apparet verò virtus eius vehementissimè, si teratur: ita Christus corpore teri voluit, qui suam noluit latere virtutem. Et nos fratres teramus istud granum sinapis, vt eius vim in hac similitudine sentiamus. Christus Rex, quia tota ipse est origo regnandi: Christus regnum, quia in ipso est regni sui tota maiestas: Christus homo, quia totus homo reparatur in Christo: Christus granum sinapis, vnde

unde magnitudo tota Dei, tota hominis exiguitate
 minoratur. Et quid plura? Omnia ipse factus est, ut
 in se repararet omnes. Christus homo accepit gra-
 num sinapis, hoc est, regnum Dei accepit homo
 Christus, quod habuit semper Deus Christus: misit
 in hortum suum sponfam. Huius horti sæpè memi-
 nit in Canticis Canticorum, dicendo, Hortus clau-
 sus: hortus est Euangelij vomere orbe toto diffusa
 cultura, clausus stimulis disciplinæ, ab omni pessimo
 gramine Apostolico labore purgatus, fidelium plan-
 tariis, liliis virginum, rosis martyrum, confessorum
 viriditate amœnus, fragrās floribus sempiternis. Hoc
 itaque granum sinapis in hortum suum misit Chri-
 stus, id est, promissione regni sui, quod radicatū est in
 Patriarchis, natū est in Prophetis, creuit, in Apосто-
 lis, in Ecclesia fecit arborem magnam: multiplices
 dedit in donationibus ramos, quos enumerat A-
 postolus, dicendo: Alij datus est sermo sapientiæ, 1. Co. 12.
 alij verbum scientiæ, alij cura sanitarum, alij ope-
 ratio virtutum, alij prophetia, alij discretio Spiri-
 tum, alij genera linguarum. Audistis fratres, istud
 granum sinapis in arborem quam prorupit, audi-
 stis quas fundauit radices, audistis quales, quan-
 tosque se iam diffuderit, & secauerit in ramos, in
 quibus cœli, non aeris aues, in pennis sapientiæ,
 & prudentiæ volatu, fidei securitate requiescant.
 Et tu audi, si vis terrenas bestias non timere, si vis
 euitare aues rapaces, voraces vultures, hoc est, aues
 aëreas, quæ sunt omnes nequitie spirituales, ele-
 uare à terra, terrena deserere, sume alas columbæ Psal. 67.
 propheticæ deargentatas, sume pennas diuini solis
 fulgore radiatas, euola in specie auri, ut in tantis,
 & talibus ramis iam nullis laqueis attentanda re-
 quiescas semper, & de volatu tali valida, & de tanta
 mansione

mansione securo. De similitudine sequenti, sequenti verbo, domino docente, declarabimus.

De parabola fermenti, Sermo XCIX.

Bene cucurrit hodiernæ series lectionis, ut Evangelica mulier, mater nostra acciperet à domino fermentum, per quod nobis hodie hoc templum tantam sanctitatis exigeretur & surgeret in massam. Sic enim cœpit Dominus: *Cui simile estimabo regnum Dei? Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farina mensuris tribus, donec fermentatum est totum.* Bonus dominus, amator suorum Christus, regni sui similitudines iterat, variat comparationes, quas non de occulto sumit, non caprat de cœlestibus, sed profert de quotidiano usu, de communi conuersatione proponit, ut ad omne genus hominum perueniat, quod est omnibus profuturum, iuxta illud Prophetæ: Audite hæc omnes gentes, auribus percipite omnes qui habitatis orbem, quique terrigenæ, & filij hominum, simul diues & pauper. Si quid de diuinitatis occulto, si quid de secreto regali, si quid de penetralibus diuitum afferret in medium, hoc nesciret pauper, non caperet mediocritas, notum simplicitas non haberet, nunc verò loquitur nota diuiti, vsitata pauperi, omnibus vitæ ipsius necessitate vernacula, quia homo in Dei vocatione quæritur, non discernitur in eius vocatione persona. Sed lectam similitudinem replicemus. *Cui simile, inquit, estimabo regnum Dei?* Sic dicendo appendit animos auditorum, & attonitos reddit stupore toto, quid regno Dei, quid imperio diuino valeat cõparari: atque illis mente per multa & magna peruagantibus, cœli dominus in hospitiopauperis, in manu panicoetricis mulieris regni sui inuenit, & format exẽplum, dicendo:

Luc. 1.

psal. 48.